

Svetlana Karskanova. The psychological well-being of personality of the modern teacher as the implementation V. O. Sukhomlinsky's ideas about the happiness of teacher

The article is dedicated to studying the phenomenon of psychological well-being of personality in the aspect of the views of V. A. Sukhomlinsky on the professional traits of a modern teacher and the Sukhomlinsky's ideas about teacher as professional.

We research the interpretation of definitions psychological well-being of the individual, psychological well-being of professional, professionalism in the context of general psychology.

Psychological well-being is the integral characteristic of the individual and is treated as a set of well-being of the individual components in certain areas and aspects.

In the research it is approved the possibility of support and correction of the psychological well-being and emotional sphere of professional.

The support of the individual psychological well-being is a problem of systemic and structural development of the individuality, that can be solved by creating conditions for in-vinified professional development. According to Sukhomlinsky it is: "... The ability to tune in to an intimate conversation with a student, especially with a teenager, is extremely important in the workshop of pedagogical tools that every teacher should create for himself. This skill should be raised itself, created, perfected, made thinner and more effective...".

The article focuses on the social significance of the problem of supporting the psychological well-being of the teacher's personality and provides a psychological mechanism for the implementation of this support.

УДК 373.1

Олександр КІМ

*аспірант кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи
Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди,
м. Харків, Україна*

e:mail: kim.sungdai@yahoo.com

**МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В ОСВІТНІХ СИСТЕМАХ
В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО І РЕСПУБЛІКИ КОРЕЯ**

Проведено порівняльний аналіз естетичного в цілому і музично-естетичного виховання в освітніх системах Республіки Корея і В. О. Сухомлинського. Визначено подібність позицій відносно важливості естетичного сприйняття явищ природи і суспільства, питаннях співвідношення емоціонального і раціонального, важливості образності, прагнення до створення цілісної картини при навчанні, у пізнанні світу. Зазначено провідну роль ідеї естетичного порядку у філософії Конфуція і панівну позицію його музичної складової. Вказано на подібності і розбіжності у проаналізованих системах і неповну відповідність щодо термінології і категоріального апарату, яку треба брати до уваги при порівняльному аналізі.

Ключові слова: естетика, естетичне виховання, музично-естетичне виховання, конфуціанство.

Однією із тенденцій сучасного світового мистецтва є поєднання в межах одного твору декількох видів, які традиційно розглядалися як окремі жанри. Так саме і в освіті, особливо – початковій, активно використовується інтеграція задля підвищення вмотивованості учнів та створення цілісного бачення світу у його матеріальних і ідеальних складових, активізації та вмотивованості навчальної діяльності учнів. Питання доцільності використання інтегрованого підходу в освіті знайшли своє висвітлення в ідеях і практичній діяльності видатного українського педагога В. О. Сухомлинського. Науковець наголошував, що речі можуть впливати на людину тільки у їх взаємодії [4]. Підкреслюючи важливість естетичного змісту виховання, він зазначав: «легше запам'ятовується те, що не обов'язково запам'ятовувати; емоційне забарвлення образів, які сприймаються,

відіграє винятково велику роль у запам'ятовуванні» [4, 80]. Л. М. Сбітнева у своїй дисертаційній роботі вказує на особливе місце музики у мистецтві і музичної складової в естетичному вихованні: «Пізнавальне значення музики визначається тим, що вона допомагає краще сприймати всі відтінки і звукове багатство життя, усі його звукові прояви. Музику справедливо називають «мовою почуттів» [3, 91]. Отже, важливою складовою естетичного виховання є музична, що у сучасній теорії педагогіки призвело до виникнення окремої категорії: музично-естетичне виховання.

Завдання інтеграції в освітньому процесі сформульовані у «Концепції нової української школи» (ухвалена рішенням колегії МОН України 27.10.2016), у якій зазначено, що нові освітні стандарти мають ґрунтуватися на «рекомендаціях Європейського парламенту та Ради Європи щодо

формування ключових компетентностей освіти». Та корисним також було б вивчення досвіду провідних азійських країн, включно із Республікою Корея, витоки якого лежать у глибокій давнині ще з часів античності.

Системі музично-естетичного виховання в Республіці Корея присвячено дослідження сучасних науковців Республіки Корея [1], включно із порівнянням її із системами в інших країнах – як, наприклад в одному із багатьох досліджень У Ген-Ір [7]. Слід, однак, відзначити, що питання співставлення музично-естетичного виховання в освітніх системах Республіки Корея і України досліджувалося недостатньо, попри подібність викликів, які повстали перед обома країнами у другій половині ХХ – на початку ХХІ століття.

Метою цього дослідження є порівняння засад музично-естетичного виховання в Республіці Корея із принципами, сформульованими В. О. Сухомлинським, зважаючи як на значну їх збіжність, так і на відмінності.

Досліджуючи особливості освітньої системи Республіки Корея необхідно виходити з розуміння провідної ролі філософії конфуціанства від античності і дотепер, зважаючи між іншим, на значну питому вагу її естетичної та музично-естетичної компоненти. Аналіз 論語 (Лунь юй – Бесіди і міркування) [8] Конфуція і 史記 (Ши цзи – Історичні записки) Сима Цянь [5] та іншої літератури свідчить про те, що важливим компонентом філософії Конфуція є ідея про естетичний порядок і гармонію у природі й всесвіті. Конфуцій був сповнений захоплення природнім і гармонійним порядком космосу, сонця, місяця і зірок, вважав, що їх краса знаходить втілення у стабільності, гармонії, довговічності і порядку.

У своїй праці «Серце віддаю дітям» В. О. Сухомлинський робить дуже схоже зауваження: «Під зоряним склепінням неба діти відчували себе віч-на-віч з Всесвітом і зверталися до вихователя із запитаннями: «Звідки все це – Земля, Сонце, зорі?». Я переконався, що такі запитання народжуються в свідомості дітей за умови, коли розум і почуття охоплює здивування, зачудування красою і величчю природи» [4, 110]. Можна відзначити, що у визначенні Конфуція красі природи надано значно більшу роль: не просто, як однієї з її цех, але як домінанти – принципу побудови.

Аналізуючи різницю місця і ролі музики в традиціях Сходу і Заходу, можна знов таки, звернутися до відомого виразу «музика сфер». Давньогрецька піфагорейська школа мислення, музики, архітектури, скульптури та інших мистецтв вважала, що гарний і гармонійний порядок залежить від чисел. Цей закон існував у природі й усіх речах

всесвіту. «Відстань між різними астрономічними тілами у Всесвіті також підпорядковується деякою математичною пропорцією; значить вона настільки ж гармонійна і організована, як музика» [13, 14]. Якщо у даному випадку робиться просте порівняння порядку у всесвіті та у музиці, у подібному ж співставленні Конфуція музиці надано значно більшої ваги. На думку Конфуція, саме музика повинна грати основоположну роль у нормах поведінки. Адже, згідно з конфуціанським вченням, музичне начало лежить в основі законів Всесвіту, бо звуками пронизаний весь Світ. Музика є дзеркалом природи. Музика повинна бути природна, як гармонія Неба і Землі [6, 1].

І так – не тільки щодо природи. Захоплюючись гармонійністю природного естетичного порядку всесвіту, Конфуцій сподівався, що людське суспільство могло б бути подібним природі, маючи стійкий, гармонійний, тривалий і належний естетичний порядок [11, 5].

У розділі 為政 (Вей Чжен) про мистецтво управління в роботі «Лунь юй» Конфуцій зазначав: «Управління має ґрунтуватися на правилах чесноти, подібно Полярній зірці, яка сидить на своєму власному місці, а інші зірки обертаються навколо неї (правитель повинен управляти країною подібно Полярній зірці, зберігаючи своє власне становище і вдосконалюючи свої моральні якості; міністри і народні маси – обертаються навколо правителя точно так само, як зірки обертаються навколо Полярної зірки)» [8, 3]. Це закон гармонійного порядку серед небесних тіл, який відкрив Конфуцій в астрономічних явищах. Він вважав, що громадський порядок і астрономічний порядок повинні мати якусь подобу: якщо всесвіт такий, таким повинен бути і громадський порядок – як через сприйняті розумом його практичні цінності, так і через естетичне задоволення.

Природний порядок «трава гнеться, коли дме вітер» теж був естетичним порядком, який цінував Конфуцій [11, 6] (у розумінні не приниження, а спрямування – «трава гнеться туди, куди дме вітер»). У розділі 顏淵 (Ян Юань) написано, що Цзі Канчжі (糴康 – канцлер феодалної держави Лю, V століття до н.е.) попросив у Конфуція поради щодо народної і урядової проблеми: «Жорстке правління – нечистий засіб забезпечувати правосуддя, що це значить?» Конфуцій сказав йому: «Якщо Ви хочете справлятися зі справами правління добре, навіщо використовувати... круті заходи?.. Манери та поведінка верховних правителів подібні вітру; і навпаки – манери та поведінка людей нижчого стану подібні траві. Кожен знає правду: трава гнеться, коли дме вітер. Якщо

правителі поводитяться морально, чи не стануть люди нижчого стану під їх впливом кращими?» [8, 35].

Досліджуючи філософію конфуціанства і її відображення в освітніх системах античної, середньовічної та сучасної Кореї, важливо зважати на панівне місце саме музики в естетиці Конфуція: «...освіта повинна починати з поезії, потім розвивати її шляхом вдосконалення у нормах поведінки, а завершувати музикою» [6, 2]. З найдавніших часів на Сході музика завжди відіграла важливу роль у житті суспільства. Філософське осмислення ролі і місця музики пов'язане, перш за все, з діяльністю Конфуція. Багато вчених підтримують легенду, згідно з якою Конфуцій прекрасно грав на цині, став автором видатної пам'ятки старокитайської співаної поезії «Шицзін» («Книги пісень», 484 рік до н.е.), що містить 305 зразків пісенно-поетичної творчості стародавніх китайців [6, 1].

За твердженням В. О. Сухомлинського: «Музична мелодія виховує душу, олюднює почуття. В музиці, як і в слові, виражається справді людське. Розвиваючи чутливість дитини до музики, ми облагороджуємо її думки, поривання... мелодія... відкриває людську велич і гідність. В хвилини насолоди музикою дитина відчуває, що вона справжня людина. Душа дитини – це душа чутливого музиканта» [4, 72].

Для Конфуція роль музики не зводиться до допоміжної: естетизм розглядається як домінанта, канон у побудові світу і суспільства, а музичний естетизм – як його головна, центральна складова. Показовими є діалоги, у яких учень Конфуція Мен-цзи ставить успіх державного керівництва в залежність від любові до музики і знання її законів: «Чжуан Бао з'явився до Мен-цзи і сказав йому: Я був на прийомі у Сюань-вана – правителя володіння Ци (ван, 桓 – король), і він завів зі мною розмову про любов до музики, я ж не знав, що мені відповісти йому. Поясни, що таке любов до музики? Мен-цзи відповів: Якщо у вана любов до музики дуже велика, то це майже все, що потрібно для приведення країни Ци до ладу!» [2, 28]. В іншому діалозі із королем Мен-цзи говорив: «Тепер уявіть собі, що ви розважаєтеся тут музикою. Простий народ чує звуки ваших цимбал і барабанів, мелодії ваших флейт і сопілок. У всіх піднесений настрій і радісний вигляд, і вони перемовляються між собою: Мабуть, у нашого вана хвороба майже пройшла!.. В цьому немає іншої причини крім тієї, що ви вдаєтеся до радощів разом з народом. Віддавайтеся ж радощам разом із народом, і тоді будете справжнім ваном!» [2, 28–30].

Подібність у баченні співвідношення музики і етики можна прослідити у таких висловлюваннях

В. О. Сухомлинського: ««Тримаючи в руках скрипку, людина не здатна зробити погане», – говорить старовинна українська мудрість, що приписується видатному мислителю Григорію Сковороді. Зло і справжня краса несумісні. Одне з важливих завдань вихователя полягає в тому, щоб, образно кажучи, дати в руки кожній дитині скрипку, щоб кожний відчував, як народжується музика» [4, 193] і Мен-цзи: «Про свого вчителя Конфуція Мен-цзи писав: По його чемності уявляєш собі, як би він керував; слухаючи його музику, пізнаєш, які були його моральні чесноти. Ніхто з нащадків, які налічують у своїх родах сотні поколінь, рівних за достоїнством правителям-ванам стількох же поколінь, не зміг би щось заперечити йому. З того часу як зародився на світі народ, ще не було такого, як Кун-цзи (Конфуцій)» [2, 52].

Конфуціанська традиція знайшла своє відображення у тому, що одразу після відродження державності – проголошення Республіки Корея 15 серпня 1948 р. – питання освіти із особливим наголосом на естетичне виховання стало одним із пріоритетних напрямів законотворчої діяльності. Корейський уряд підкреслив важливість нематеріальних цінностей (Jungyo Munhyeong Munhwajae) [9]. Вже у 2008 р. інтеграцію шкільних навчальних дисциплін естетичного циклу в Республіці Корея було законодавчо закріплено Міністерством освіти, науки і техніки у «Навчальному плані Республіки Корея» [10]. В ньому були зазначені загальні стандарти початкової та середньої школи. Виокремлено наступні характеристики навчального плану: індивідуальний розвиток, автономія навчальних закладів, співпраця учнів, батьків, вчителів, керуючих органів з метою розвитку оптимального для учнів навчального плану, наміри створювати орієнтовану на цей навчальний план систему шкільної освіти. Загальні дисципліни, передбачені Навчальним планом Республіки Корея для загальноосвітньої школи наведено у таблиці 1. Можна зазначити, що навчальний план загальноосвітньої школи, як і в Україні, передбачає три ступені, але розподіл за навчальними роками інший: I ступінь є біль тривалим, а III – коротшим. При цьому у двох перших класах початкової школи планом передбачено виключно інтегровані курси із перевагою напрямів етично-естетичного напрямку, у тому числі: «Радісне Життя» (180 годин на рік у першому класі та 204 годин у другому класі – близько 25% загального обсягу навчального плану) та «Я – першокласник» (80 годин на рік – близько 10%), разом – третина загального обсягу. Показовим є подібність не тільки змісту таких інтегрованих курсів із тими, які використовував В.О. Сухомлинський,

Таблиця 1 – Навчальний план Республіки Корея [10, 9, 10]

Школа (ступені)		I					II			III	
Клас		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Предмети	Корейська мова	Корейська мова		238	204	204	204	170	136	136	136
	Етична освіта			34	34	34	34	68	68	34	34
	Соціальні науки	Математика		102	102	102	102	Суспільствознавство			
								102	-	68	102
								Історія			
							-	102	68	102	
	Математика	Етичне життя		136	136	136	136	136	136	102	136
	Природничі науки			102	102	102	102	102	136	136	136
	Практичні науки	Спостереження		-	-	68	68	Техніка і доведення			
								68	102	102	102
Фізичне виховання	Радісне життя		102	102	102	102	102	102	68	68	
Музика			68	68	68	68	34	34	68	34	
Мистецтва											
Іноземна мова (англійська)	Ми – першокласники		34	34	68	68	102	102	136	136	
Вибіркові дисципліни		60	68	68	68	68	68	102	102	102	102
Позакласні заходи		30	34	34	68	68	68	68	68	68	68
Всього		830	850	952	952	1054	1054	1122	1122	1122	1190

але й назв – «Радісне Життя» у Навчальному плані Республіки Корея і «Школа радості» В. О. Сухомлинського, яка поєднувала ті ж самі навчальні дисципліни.

Планом передбачено наступний зміст професійних дисциплін «Музика» і «Мистецтва» III ступеня – 10 рік навчання [10, 12]:

Музика: Теорія музики, Історія музики і музикознавство, Вправи зі співу і тренування слуху, Практика, Хор, Оркестр, Виконання, Комп'ютери і музика, Загальна практика.

Образотворче мистецтво: Теорія мистецтв, Історія мистецтв, Малювання, Основи живопису, Основи скульптури, Основи дизайну і ремесел, Практика, Засоби образотворчого мистецтва, Мистецтвознавство і критика.

Танець: Розуміння танцю, Основи корейського танцю, Основи балету, Основи сучасного танцю, Практика, Музика і танець, Хореографія, Оцінювання і критика танцю.

Літературне письмо: Розуміння літератури, Стилїстика, Оцінювання і критика класичної літератури, Оцінювання і критика сучасної літератури, Написання поезії, Написання новели, Написання п'єси, Медіа і література.

Драматургія і кінематографія: Розуміння драми, Техніка сцени, Гра, Створення драми, Оцінювання і критика драми, Розуміння кінематографу, Техніка кінематографу, Створення і демонстрація фільму, Практика у створенні фільму, Оцінювання і критика фільму.

Фотографія: Розуміння фотографії, Основи фотографії, Первинна фотографія, Практика у темній кімнаті, Редагування фотографії, Цифрове фотографування, Засоби виразу у цифровій фотографії, Оцінювання і критика фотографії.

Покажемо, що у західній традиції наведений зміст відповідає скоріше навчальним планам не загальноосвітньої школи, а середніх мистецьких, музичних навчальних закладів: училищ, коледжів тощо.

Перелік і зміст вибірових дисциплін Навчального плану Республіки Корея наведено у таблиці 2.

Необхідним є коментар стосовно окремої дисципліни «Китайське письмо» з темами «Китайська спрощена» та «Ієрогліфи» за наявності вибору «Китайська мова» у переліку іноземних мов.

До середини XV століття Корея користувалася китайськими ієрогліфами, значення яких часто

Таблиця 2 – Вибіркові дисципліни Навчального плану [10, 11]

	Предмети	Вибіркові дисципліни
Предмети	Корейська мова	Мовна комунікація (6), Читання (6), Писання (6), Граматика (6), Література (6), Медіа-грамотність (6)
	Етична освіта	Етика і сучасне життя (6), Етика і мислення (6), Традиційна етика (6)
	Соціальні науки
	Математика
	Природничі науки
	Практичні науки
	Фізичне виховання
	Музика	Виконання музики (4), Музика і суспільство (4), Розуміння музики (6)
	Мистецтва	Мистецтво і життя (4), Мистецтвознавство (4), Вироби мистецтва (6)
	Іноземні мови	АнглійськаI (6), АнглійськаII (6), Практична англійська (6), Розширена англійськаII (6), Читання і писання англійською (6), Розширене читання і писання англійською (6) НімецькаI (6), НімецькаII (6), ФранцузькаI (6), ФранцузькаII (6), ІспанськаI (6), ІспанськаII (6), КитайськаI (6), КитайськаII (6), ЯпонськаI (6), ЯпонськаII (6), РосійськаI (6), РосійськаII (6), АрабськаI (6), АрабськаII (6)
Китайське письмо	Китайська спрощена та ієрогліфиI (6), Китайська спрощена та ієрогліфиII (6)	
Гуманітарні науки	Наше життя і філософія (6), Життя і логіка (4), Життя і психологія (6), Життя і освіта (4), Життя і релігія (4), Життя і економіка (4), Безпека життєдіяльності і здоров'я (4), Кар'єра і професія (4), Довкілля (4)	
Загальні	132	
Позакласні заходи	8	
Всього модулів	140	

виходить за рамки слухання: візуальна форма ієрогліфів є більш важливою ніж слухова система [11, 2]. Тобто ієрогліфічне письмо поєднує у собі ознаки як звичайного письма, так і живопису. Це, між іншим, призвело до того, що серед звичайних вимог до поезії – зміст, розмір, вербальна образність, краса у звучанні – у випадку Китаю, Японії і Кореї висувається ще одна вимога, абсолютно позбавлена сенсу з точки зору лінійного алфавітного письма: *вірші повинні красиво виглядати*. «Краса ієрогліфу виходить з двох аспектів: один – це зміст, переданий його буквальним значенням, а інший – формальна краса, що передається його символом» [12].

У 1443 р. за дорученням короля Седжона було створено корейський алфавіт «хангиль», який на відміну від китайських ієрогліфів складається із літер і є простим в запам'ятовуванні і вживанні. Це дозволило долучитися до грамотності і освіченості простим верствам населення. Та на початку роботи група науковців, яким було доручено створити нову писемність, зіткнулася із ризиком втрати названої вище *естетичної традиції*, що вважа-

ли неприпустимим. Відтак – було створено унікальну символічну систему, яка у сучасній версії включає тільки 28 знаків, але водночас зберігає зовнішні (декоративні) ознаки ієрогліфічного письма – з нелінійним розташуванням літер у складі. При цьому, однак, дотепер збереглася традиція в особливих випадках – у вивісках, декоративних виробках – використовувати китайське ієрогліфічне письмо, чим і зумовлено виділення відповідного предмету у таблиці 2.

Таким чином, у співставленні двох розглянутих освітніх систем можна, з одного боку, виявити ознаки конвергенції – утворення подібних якостей незалежно, у різних умовах і у різні часи. З іншого боку, відмінність полягає у тому, що система В. О. Сухомлинського є швидше унікальною у вітчизняній освіті в той час, як подібні ж принципи в Республіці Корея набули системного вигляду і закріплені у відповідних навчальних планах і законодавчих актах.

Також, якщо у західній освітній системі естетична освіта знаходиться скоріше у горизонтальних зв'язках з іншими підсистемами (математика,

мови, природничі дисципліни), а її музична складова – у горизонтальних зв'язках з іншими у підсистемі (образотворче мистецтво, архітектура тощо), то у системі в Республіці Корея естетична компонента проникає в інші як домінанта з найбільшим акцентом на її музичну складову.

Важливо водночас брати до уваги неповну відповідність у термінології стосовно таких освіт-

ніх категорій як «естетичне виховання», «музично-естетичне виховання», «початкова школа» – без відповідних корекцій на таку невідповідність у порівняльному аналізі освітніх систем існує великий ризик непорозуміння, у тому числі – і на шляху запровадження певних складових досвіду музично-естетичного виховання Республіки Корея у вітчизняній освіті.

Список використаних джерел

1. Джонг Ёнг Су. Педагогические особенности художественно-музыкального воспитания учащихся общеобразовательных школ Республики Корея [текст]: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Ёнг Су Джонг // Московский Гос. ун-т культуры и искусств. – М.: 2008. – 192 с.
2. Мэн-цзы. Предисл Л.Н. Меньшикова. Пер. с китайского, указ. В.С. Колоколова / Под. ред. Л.Н. Меньшикова. – СПб.: "Петербургское Востоковедение". – 1999. – 272 с.
3. Сбітнева Л.М. Розвиток системи музично-естетичного виховання дітей і молоді в Україні (друга половина ХХ століття) [текст]: дис. ... док. пед. наук: 13.00.01 / Л.М. Сбітнева // Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – 2016. – 406 с.
4. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям [текст] / В.О. Сухомлинський // Вибрані твори: В 5 т. – Т.3. – К.: Радянська школа, 1976. – С. 7 – 282.
5. Сыма Цянь. Исторические записки [електронний ресурс] / Цянь Сыма. – Режим доступу: http://librebook.me/istoricheskie_zapiski
6. У Ген-Ир. Конфуцианство о роли музыки в обществе [текст] / Ген-Ир У // М.: Вестник МГУКиИ. Научный журнал. – 2008. – № 27. – С. 261-263.
7. У Ген-Ир. Сравнительная характеристика музыки Востока и Запада [електронний ресурс] / Ген-Ир У. // Известия Российского государственного педагогического университета им. А.И. Герцена. – 2008. – № 2. – С. 95-105. – Режим доступу: [https://lib.herzen.spb.ru/media/magazines/contents/1/12\(85\)/u_gen-ir_12_85_95_105.pdf](https://lib.herzen.spb.ru/media/magazines/contents/1/12(85)/u_gen-ir_12_85_95_105.pdf)
8. Confucius (Kǒng Fūzǐ). The Analects (Lun Yu) [електронний ресурс] / Confucius // English translation: James Legge. – Cambridge Chinese Classics. – 63 p. – Режим доступу: http://www.camcc.org/_media/reading-group/lunyu/lunyu-en.pdf
9. Kim Jeong-Ha. Korean Primary School Music Education during Japanese Colonial Rule (1910-1945) [електронний ресурс] / Jeong-Ha Kim. – Queensland Conservatorium Arts, Education, Law Griffith University. – Режим доступу: https://www120.secure.griffith.edu.au/rch/file/1cdd22c0-b3ee-459f-b984-85f2aba68d3a/1/Kim_2013_02Thesis.pdf
10. «The School Curriculum of the Republic of Korea» Proclamation #2008-160 of the Ministry of Education, Science and Technology of the Republic of Korea («Навчальний план Республіки Корея». Постанова № 2008-160 Міністерства освіти, науки і техніки Республіки Корея [електронний ресурс] . – Сеул. – 2008. – Режим доступу: http://gangwonepik.weebly.com/uploads/1/3/8/5/13851570/national_school_curriculum-english2008.pdf
11. Wang Li. On Confucius's Ideology of Aesthetic Order [електронний ресурс] / Li Wang, Haibo Ding // Cultural Encounters, Conflicts, and Resolutions. – Vol.3 : Iss. 1, Article 6. – 2006. – 19 p. – Режим доступу: <https://engagedscholarship.csuohio.edu/cecr/vol3/iss1/6>
12. 陈望衡. 书法：汉字书写中的味道-中国书画网[електронний ресурс] / 望衡陈. – 中国浙江绍兴: 兰亭书法公社. – 2012 (Чень Ван Хен. Каліграфія: смак китайського ієрогліфу – китайська каліграфія / Ван Хен Чень. – КНР, Чжецзян, Шаосін: Корпорація Лантінг Каліграфія. – 2012. – Режим доступу: <http://ltsfgs.zjol.com.cn/system/2012/09/11/018802304.shtml>)
13. 吴琼. 西方美学史[текст] / 琼吴. – 上海人民出版社. – 2000. – 456 頁. (Бу Кьонг. Історія західної естетики / Кьонг Ву. – Шанхайське народне видавництво. – 456 с.)

References

1. Jong, YungSu. (2008). Pedagogicheskiye osobennosti khudozhestvenno-muzykalnogo vospitaniya uchaschikhsia obshcheobrazovatelnykh shkol Respubliki Koreya [Pedagogical features of artistic and musical education of secondary schools students of the Republic of Korea] (Candidate dissertation). Moscow [in Russian]
2. Men-Czi. (1999). [Mencius] Translation form Chinese of V.S. Kolokolov. St. Petersburg [in Russian]
3. Sbitneva, L.M. (2016). Rozvytok systemy muzychno-estetychnogo vykhovannia ditey i molodi v Ukraini (druga polovina XX stolittia) [Development of the system of musical and aesthetic education of children and youth in Ukraine (the second half of the XX-th century)] (Doctoral dissertation). Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University [in Ukrainian]
4. Sukhomlinskiy, V.O. (1976). Serce viddayu dityam [I give my heart to the children]. Kyiv [in Ukrainian]
5. Syma Cian. Istoricheskiye zapiski [Sima Qian. Records of the Grand Historian] Retrieved from [http://librebook.me/istoricheskiye_zapiski](http://librebook.me/istoricheskie_zapiski) [in Russian]
6. U, Gen-Ir. (2008). Konfucianstvo o roli muzyki v obschestve [Confucianism on the role of music in society] Moscow [in Russian]
7. U, Gen-Ir. (2008). Sravnitel'naya kharakteristika muzyki Vostoka i Zapada [Comparative characteristics of music of the East and West] Retrieved from [https://lib.herzen.spb.ru/media/magazines/contents/1/12\(85\)/u_gen-ir_12_85_95_105.pdf](https://lib.herzen.spb.ru/media/magazines/contents/1/12(85)/u_gen-ir_12_85_95_105.pdf) [in Russian]
8. Confucius (Kǒng Fūzǐ) . The Analects (Lun Yu). *Cambridge Chinese Classics*. Retrieved from http://www.camcc.org/_media/reading-group/lunyu/lunyu-en.pdf

9. Kim, Jeong-Ha. Korean Primary School Music Education during Japanese Colonial Rule (1910-1945). *Queensland Conservatorium Arts, Education, Law Griffith University*. Retrieved from https://www120.secure.griffith.edu.au/rch/file/1cdd22c0-b3ee-459f-b984-85f2aba68d3a/1/Kim_2013_02Thesis.pdf
10. «The School Curriculum of the Republic of Korea» Proclamation #2008-160 of the Ministry of Education, Science and Technology of the Republic of Korea. Retrieved from http://gangwonepik.weebly.com/uploads/1/3/8/5/13851570/national_scool_curriculum-english2008.pdf
11. Wang, Li & Ding, Haibo (2006). On Confucius's Ideology of Aesthetic Order. *Cultural Encounters, Conflicts, and Resolutions*. Retrieved from
12. <https://engagedscholarship.csuohio.edu/cecr/vol3/iss1/6>
13. Chén, WàngHéng. (2012). Shū fā: hànzhìshū xiě - Zhōngdewè dao [陈望衡. 书法: 汉字书写中的味道-中国书画网] [Calligraphy: The taste in Chinese writing] Retrieved from <http://www.art2100.com/shuhuazhengming/2012/0912/5147.html> [in Chinese]
14. Wú, Kyong. (2000). Xī fāng měi xué shǐ. - Sháng hǎi mǐn chū bǎn shè [吴琼. 西方美学史. - 上海人民出版社] [The history of Western aesthetics] Shanghai People's Publishing House [in Chinese]

Ким А. А. Музыкально-эстетическое воспитание в образовательных системах В. А. Сухомлинского и Республики Корея

Проведен сравнительный анализ эстетического в целом и музыкально-эстетического воспитания в образовательных системах Республики Корея и В. А. Сухомлинского. Определены сходство позиций относительно важности эстетического восприятия явлений природы и общества, вопроса соотношения эмоционального и рационального, важности образности, стремлении к созданию целостной картины при обучении, в познании мира. Отмечена ведущая роль идеи эстетического порядка в философии Конфуция и господствующая позиция его музыкальной составляющей. Указано на сходство и различия в проанализированных системах и неполное соответствие в терминологии и категориальном аппарате, которое надо учитывать при сравнительном анализе.

Ключевые слова: эстетика, эстетическое воспитание, музыкально-эстетическое воспитание, конфуцианство.

Kim O. Music and aesthetic education in educational systems V.O. Sukhomlinskiy and the Republic of Korea

A comparative analysis done of aesthetic in general and musical and aesthetic education in the educational systems of the Republic of Korea and V. O. Sukhomlinskiy. The similarities of positions are defined as for importance of aesthetic perception of the phenomena of nature and society, questions of the relationship between emotional and rational, the importance of imagery, the desire to create a holistic picture while learning and understanding the world. The leading role of the idea of aesthetic order in the philosophy of Confucius and the dominant position of its musical component is noted. Examples are given of applying the categories of aesthetics and musical aesthetics to processes in nature, society, teaching writing, shaping the qualities of a person and a citizen, teacher-student relations, a ruler and patrials, students perception of ethical norms through aesthetic feeling. A detailed analysis of the implementation of the idea of aesthetic order and musicality in the curriculum of the Republic of Korea is given, the list and topics of general and selective disciplines of the aesthetic cycle shows that the content of these subjects in the Republic of Korea significantly exceeds one adopted in the West, and in western tradition corresponds to the college level. The similarities and differences are shown in the analyzed systems as well as incomplete conformity in terminology and categorical apparatus, which must be taken into account in a comparative analysis in order to avoid serious misunderstandings. It is established that while the system of V. O. Sukhomlinskiy is to a certain extent a unique phenomenon in the education system of Ukraine, this approach has become systemic and legislative fixation in the education system of the Republic of Korea.

Keywords: aesthetics, aesthetic education, musical and aesthetic education, Confucianism.